

що на час війни та для післявоєнного етапу розбудови країни держава частково лібералізувала та дерегулювала податкову політику. Про це свідчить суттєве зменшення адміністративного та податкового навантаження на бізнес, яке дозволяє залишати більше коштів в обороті суб'єктів господарювання.

Разом з тим динамізм податкових змін, притаманний українській податковій політиці, дещо ускладнює підприємницьку діяльність та змушує платників податків постійно слідкувати за оновленням податкового законодавства.

Одночасно позитивним є наявність спрощеної системи оподаткування для окремих юридичних та фізичних осіб, адже «спрощена система оподаткування – найбільш дієвий напрям державної підтримки розвитку малого підприємництва в Україні» [5].

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. N 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 01.05.2022).

2. Коба О.В., Шинкар Ю.Л. Порівняльний аналіз загальної та спрощеної системи оподаткування: особливості застосування, проблеми та напрями їх вирішення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 25, Ч.1. С. 116-119.

3. Верига Ю.А., Карпенко Є.А., Соболь Г.О., Кулявець Н.О. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва: навчальний посібник. К.: «ЦУЛ», 2014. 272 с.

4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 р. N 2120-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text> (дата звернення 01.05.2022).

5. Коба О.В., Васюк Н.С. Особливості застосування загальної та спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва. *Науково-практичний журнал «Економічні студії»*. Випуск 4(26). 2019. С. 67-70.

УДК 657.6:331.108.43–044.247

Карпенко Є.А., к.е.н., доцент

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

(м. Полтава, Україна)

Шаукерова З.М., к.е.н., в.о. ас. професора

Казахський агротехнічний університет ім. С. Сейфуліна (м. Нур-Султан, Казахстан)

ВИМОГИ ДО АУДИТОРІВ ТА АУДИТОРСЬКИХ ФІРМ В УКРАЇНІ ТА РЕСПУБЛІЦІ КАЗАХСТАН: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

Жодна цивілізована країна в умовах сьогодення не може існувати без такого інституту, як аудит. Саме він є тим інструментом, який суттєво підвищує довіру суспільства та окремих користувачів до фінансової звітності підприємств. У країнах, що не мають багаторічного досвіду професійних традицій в аудиті, аудиторська діяльність визначається як інструмент стабілізації економіки [1].

Розуміючи надзвичайно важливу роль аудиторських фірм для суспільства в Республіці Казахстан аудиторська діяльність підлягає ліцензуванню, а в Україні інформація про усіх суб'єктів аудиторської діяльності узагальнюється в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності. Разом з тим законодавчі вимоги до набуття статусу аудитора та реєстрації аудиторських фірм дещо різняться в цих країнах. В Україні порядок атестації аудиторів та вимоги до аудиторських фірм законодавчо закріплені в Законі України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [2], а в Республіці Казахстан - в Законі Республіки Казахстан «Про аудиторську діяльність» [3].

Основною різницею між поняттям «аудитор» за українським та казахським законодавством є те, що в Україні наголос робиться на наявності практичного досвіду та включенні в Реєстр аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, тоді як в Республіці Казахстан на перший план висувається вимога про отримання свідоцтва про присвоєння кваліфікації «аудитор» (рис. 1).

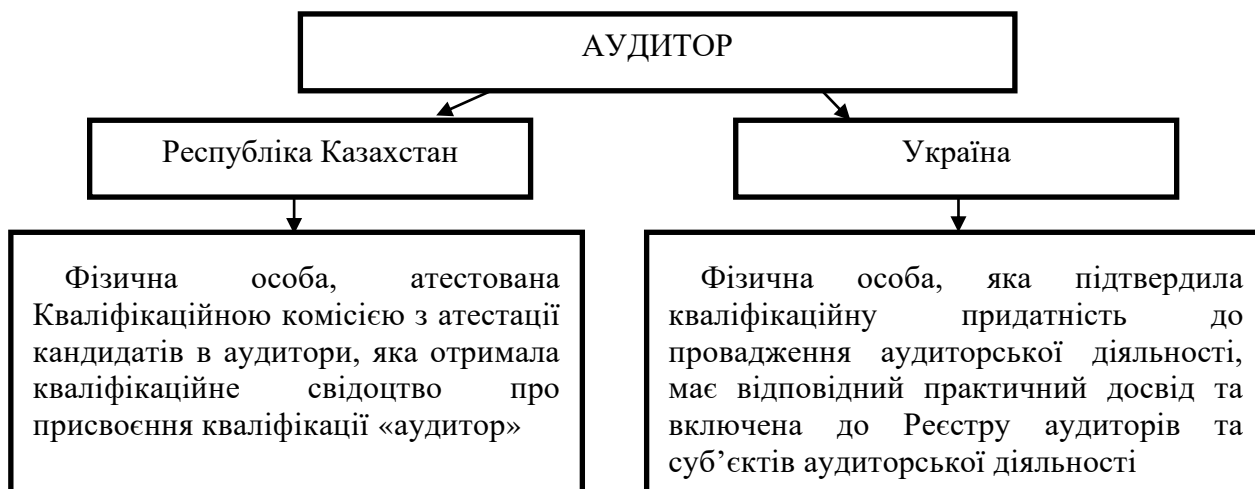

Рис. 1. Сутність терміну «аудитор» за законодавством України та Республіки Казахстан

В Україні аудитором може бути визнана фізична особа, яка має вищу освіту; підтвердила високий рівень теоретичних знань та професійну компетентність шляхом успішного складення теоретичного та кваліфікаційного іспитів; пройшла практичну підготовку із провадження аудиторської діяльності (працевлаштування/стажування у суб'єкта аудиторської діяльності не менше трьох років).

В Республіці Казахстан до атестації на присвоєння кваліфікації «аудитор» допускаються особи, які мають вищу освіту та трудовий стаж не менше трьох років в економічній, фінансовій, контрольно-ревізійній чи правовій сферах або в галузі науково-викладацької діяльності з бухгалтерського обліку та аудиту у закладах вищої освіти [3].

Як бачимо, вимоги, яким повинна відповідати особа, що має бажання стати аудитором, як в Україні, так і в Республіці Казахстан є схожими і доволі суворими, що унеможливує потрапляння на ринок аудиторських послуг низькокваліфікованих кадрів.

На нашу думку перевагами законодавства Республіки Казахстан є те, що визнається вагомість науково-педагогічних працівників, які можуть без наявного практичного досвіду роботи в аудиторських фірмах здавати екзамени на отримання кваліфікації «аудитор» маючи науково-педагогічний стаж.

Щодо мінімального стажу роботи, то він ідентичний як за українським, так і за казахським законодавством і становить три роки. Але можливість отримання такого стажу є більш ліберальною саме в Республіці Казахстан, так як дозволяється отримання практичного досвіду в декількох сферах, тоді як в Україні – лише у суб'єктів аудиторської діяльності.

Обійтися без стажування в аудиторській фірмі в Україні можуть лише ті особи, які має вищу освіту та досвід роботи на посадах бухгалтера, ревізора, юриста, фінансиста, економіста, асистента (помічника) аудитора не менше 15 років. Вони можуть отримати атестат аудитора лише за результатами успішної здачі кваліфікаційного іспиту.

На відміну від України, коли аудитор може працювати в декількох аудиторських фірмах або здійснювати свою діяльність як фізична особа-підприємець, у Казахстані він може працювати лише у складі однієї аудиторської фірми та бути учасником лише однієї аудиторської фірми.

Порівнюючи вимоги до створення аудиторських фірм в Україні та Республіці Казахстан слід відмітити, що вони є більш лояльними в Україні, адже в Законі [2] немає обмежень щодо організаційно-правової форми суб'єкта господарювання. Також дозволяється фізичним особам, які не є аудиторами, та юридичним особам, що не є аудиторськими фірмами, бути засновниками або учасниками аудиторської фірми. Проте загальний розмір їх частки у статутному капіталі такої аудиторської фірми не може перевищувати 30 %. Посадовою особою, яка відповідно до установчих документів здійснює керівництво аудиторською фірмою в Україні, може бути лише аудитор.

За законодавством Республіки Казахстан чітко визначено, що аудиторська фірма може бути створена виключно у формі товариства з обмеженою відповідальністю зі статутним капіталом, який стовідсотково сформовано аудиторами. Також передбачено, що в аудиторській фірмі повинно працювати не менше двох аудиторів.

В Україні мінімальні кількісні вимоги щодо числа аудиторів, які працюють в аудиторській фірмі, встановлені лише для тих аудиторських фірм, які мають право проводити обов'язковий аудит річної фінансової звітності.

Відмітимо, що на відміну від українського законодавства, в Республіці Казахстан аудиторська фірма повинна бути членом професійної організації і не може бути учасником іншої аудиторської фірми-резидента Республіки Казахстан.

Спільним моментом є те, що як в Україні, так і в Республіці Казахстан інформація про аудиторів та аудиторських фірм заноситься до Реєстру, який ведеться уповноваженим органом.

Список використаних джерел

1. Карпенко Є.А., Соболев Г.О. Сертифікація аудиторів як чинник інтеграції України у світову економіку. Інфраструктура ринку. 2021. № 51. С. 304–309. URL: <http://reposit.nupr.edu.ua/handle/PoltNTU/9861> (дата звернення: 16.05.2022).

2. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#n50> (дата звернення 16.05.2022 р.)

УДК 336:64

Коба О. В., к.т.н., доцент

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Війна, підступно розпочата росією на території України, завдає руйнівних втрат населенню, економіці, інфраструктурі країни. Загальна сума прямих збитків інфраструктури України станом на 19.05.2022 р. внаслідок військової агресії Росії сягнула понад 97,4 млрд. доларів (і це тільки задокументовані за допомогою відео або фото, надісланих українцями в межах проекту «Росія заплатить» [1, 2], втрати). Справжні втрати значно вище, але їх складно зафіксувати і задокументувати. Також дана оцінка не враховує розмір шкоди внаслідок бойових дій природним ресурсам, тваринному господарству, запасам компаній, рухомого майна, військового майна, майна телеком-операторів тощо.

Загальні втрати економіки України через війну, враховуючи як прямі, так і непрямі втрати (зниження ВВП, припинення інвестицій, відтік робочої сили, додаткові витрати на оборону та соціальну підтримку тощо), коливаються від 564 до 600 млрд. дол. [3].